

Нацыянальная бібліятэка: УСЁ ІДЗЕ ПА ПЛАНУ

Бачачы на фотаздымках і ў тэлэрэпартажах відарыс галоўнага корпуса Нацыянальнай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь, наўрад ці хто згадаваецца, што на самай справе бібліятэка месціцца ажно ў шасці корпусках — у розных канцах горада — і займае зараз больш як 19 тысяч квадратных метраў. І, напэўна, менавіта гэта «раскіданасць» фондаў (а гэта каля 8 мільёнаў экзэмпляраў дакументаў, прычым не толькі кніг, але і нотных сшыткаў, аўдыёвізуальных запісаў, альбомаў жывапісу, электронных дакументаў) і катастрофічна няхватка месца сталі галоўнымі прычынамі, чаму было прынята рашэнне аб узвядзенні новага будынку нацыянальнай інтэлектуальнай скарбніцы.

«Рашэнне па будаўніцтву новага корпуса — адзінае магчымае выйсце ў дадзенай сітуацыі, — адзначаў дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман Сцяпанавіч Матуські. — Прычым па еўрапейскіх і нават сусветных мерках наш архітэктурны праект, бяспрэчна, з'яўляецца самым лепшым. Тыздзень таму я прэзентаваў яго на 3-й міжнароднай канферэнцыі «Бібліятэка: інфармацыйныя тэхналогіі, новыя падыходы і рашэнні», і магу сказаць адно: 1700 удзельнікаў прыкладна з 50 краін свету слухалі прэзентацыю з захапленнем, а некаторыя нават па-добраму зайдзросцілі. Бо закладзены ў праект канструкцыйныя рашэнні дазваляць выкарыстоўваць самыя сучасныя тэхналогіі і абслугоўваць наведвальнікаў якасна і вельмі хутка».

У якім стане зараз знаходзіцца

будаўніцтва? Паводле слоў дырэктара РУП «Дырэкцыя па ўзвядзенню будынка Нацыянальнай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь» Анатоля Віктаравіча Котава, на будаўнічыя работы ўжо паступілі сродкі пачынальнага памеру 20 мільярдаў беларускіх рублёў, у тым ліку каля 4 мільярдаў — за кошт дабрачынных паступленняў на спецрахункі: усё згодна з графікам, ніякіх затрымак і скаргаў няма. Паводле праекта, агульны кошт будаўніцтва ацэньваецца ў 203 мільярды рублёў, але гэта лічба з цягам часу, зразумела, можа змяніцца.

Непасрэдня выканаўцы — будаўнікі — могуць пахваліцца тым, што амаль «выйшлі на аднакунуль», прасцей кажучы, завяршаюць фундамент. На гэта, заўважу, спатрэбілася 7 месяцаў кругласутачнай бесперапыннай працы. На рабочым фотаздымку з будоўлі бачна вялікае бетоннае кола, нібы след НЛА; так выглядае фундамент. А наперадзе — не менш напружаныя 25 месяцаў (нарматыўна працягласць будаўніцтва, па розніках спецыялістаў, складае 71 месяц, але кіраўніцтва дзяржавы абавязала здаць праект за 32 — у 2,5 раза хутчэй). Яшчэ адна складаная задача — увабленне геаметрычнай фігуры будынка. Арганізм будучай бібліятэкі складаецца як бы з дзвюх абсалютна розных частак: кнігасховішча ў выглядзе актаўдра-шара (60 метраў у папярочніку), узнятага высока над зямлёй, і стылабата — ступеньчатага малапавярховага адміністрацыйнага корпуса. І вельмі няпроста вылічыць, як зрабіць, каб 110-тоннае кнігасховішча — гэты вялізны клубок на тонкай спіцы — было ўстойлівым і надзейным. І каб пры

гэтым будынак не здаваўся грувацім і цяжкім, а пакаідаў уражанне лёгкасці і зграбнасці. І працаваць — між іншым — неабходна абпаіраючыся не на замежныя, а на ўласнабеларускія будматэрыялы. Над вырашэннем канструкцыйных задач праекта б'юцца лепшыя беларускія навукоўцы з Мінска, Брэста, Полацка.

Нехта спытае, хіба нельга было абмежавацца больш сціплым праектам, навошта усё рабіць з размахам, няўжо ў нас столькі грошай? Такіх скептыкаў папрашу прыгадаць, што, па-першае, абраны праект у далёкім 1992 годзе перамог у конкурсе сярэд 7 распрацовак з некалькіх рэспублік былога Саюза і быў прызнаны самым лепшым. Падругое; будаўніцтва ідзе з рознікам на будучыню: мы сапраўды не настолькі багатая дзяржава, каб дазваляць сабе праз 25 гадоў узводзіць новую бібліятэку — каб перамесціць туды большы аб'ём фондаў: у праекце гэта 14 мільёнаў дакументаў. А яе абавязкова давядзецца будаваць, калі б сёння зрабілі проста новы будынак на 8 мільёнаў дакументаў.

Ну і, нарэшце (і ў гэтым я пагаджуся з дырэктарам Нацбібліятэкі), бібліятэка — гэта не толькі сховішча інфармацыі, але і нейкі агульны сімвал, у якім важныя і вонкавая эстэтыка, і багаты змест. «Доля ўласных нацыянальных дакументаў у бібліятэках свету вельмі малая, большую частку складаюць замежныя. Так што аб'ём Нацыянальнай бібліятэкі, — заўважыў Раман Сцяпанавіч, — залежыць ад таго аб'ёму інфармацыі, які мы хочам атрымаць ад свету».

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.